

شناسایی منابع

نویسنده: بورلی آن چاین

ترجمه: احمد شریفان

کلید واژه‌ها: شناسایی منابع، کارت منابع، دسترسی به منابع.

اشاره

شناسایی منابع برای نگارش مقاله‌ی علمی پژوهشی، یکی از مهارت‌هایی است که دانش‌آموزان باید به خوبی از عهده‌ی آن برآیند. دستیابی به منابع مورد نیاز، می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مقاله‌ی علمی پژوهشی دل‌خواهشان را تدوین کنند.

فهرست کتاب‌ها در کتاب‌خانه

بخش مهمی از کاوش‌تان، شناسایی منابع خاصی برای تهیه‌ی

داشته باشید، می‌توانید از طریق شبکه‌ی اینترنت به کتاب‌خانه‌ها متصل شوید و فهرست کتاب‌های موجود در آن‌جا را بررسی کنید.

می‌توانید جست‌وجوی خود را با استفاده از فهرست کتاب‌ها به سه روش بر پایه‌ی عنوان، موضوع یا نویسنده‌ی کتاب انجام دهید. بر پایه‌ی هر یک از روش‌های سه‌گانه‌ی جست‌وجو، می‌توانید به کتاب‌های مرتبط به موضوع پژوهشی‌تان دست یابید. به این منظور کافی است که موضوع پژوهشی یا کلید واژه‌های مورد نظرتان را در پنجره‌ی جست‌وجو تایپ کنید. سپس کلید

مقاله‌ی علمی پژوهشی است که انجام آن را به عهده گرفته‌اید. بهترین مکان برای شناسایی منابع، کتاب‌خانه و مراجعه به فهرست کتاب‌های (برگه‌دان کتاب‌ها) موجود در آن‌جا است. در صورتی که فهرست کتاب‌ها به صورت الکترونیکی وجود داشته باشد، بهتر است برای تسریع در شناسایی منابع مورد نظرتان از رایانه استفاده کنید. در صورتی که طرز کار با رایانه و وارد شدن به فایل‌های مورد نظرتان را بلد نیستید، می‌توانید از کتابدار درخواست کمک کنید تا شما را در این زمینه راهنمایی کند. علاوه بر این، در صورتی که در منزل رایانه

علاوه بر کتاب‌ها و نشریات ادواری می‌توانید از منابع دیگر؛ مانند مقاله‌های چاپ شده در روزنامه‌ها، مقاله‌های موجود در شبکه و نظایر آن نیز اطلاعات تازه‌تری درباره‌ی موضوع مورد نظرتان کسب کنید

اینترنت را فشار دهید؛ بلافاصله فهرستی از کتاب‌های موجود در کتاب‌خانه بر روی صفحه‌ی نمایش ظاهر می‌شوند. شماره یا کُد کتاب را بنویسید و برای امانت گرفتن کتاب، آن را به کتابدار بدهید.

در بیش‌تر فهرست‌های الکترونیکی کتاب، که به وسیله‌ی اینترنت به آن‌ها دسترسی پیدا می‌کنید، می‌توانید اطلاعات بیش‌تری درباره‌ی یک کتاب به دست آورید. برای این منظور، روی کلید واژه‌های «اطلاعات بیش‌تر»، «مرور تخصصی» و نظایر آن کلیک کنید تا به اطلاعات مورد نظرتان دست یابید.

نشریه‌های ادواری

به نشریه‌ای دوره‌ای گفته می‌شود که هر هفته، ماه یا هر فصل منتشر می‌شود. با مراجعه به این گونه نشریه‌ها، می‌توانید اطلاعات زیادی درباره‌ی موضوع پژوهشی‌تان به دست آورید. تقریباً اطلاعات موجود در نشریه‌های ادواری، نسبت به اطلاعات موجود در کتاب‌ها،

به‌روزتر است. برای مثال، امکان دارد برای تهیه‌ی مقاله‌ی علمی پژوهشی‌تان از محتوای کتاب‌هایی استفاده کنید که در یک یا چند سال قبل منتشر شده‌اند؛ اما به همین منظور، ممکن است با مراجعه به یک نشریه‌ی ادواری، به مقاله‌ی مفیدی در زمینه‌ی موضوع پژوهشی‌تان دست یابید که محتوای آن جدیدتر از مطالب ارائه شده در کتاب‌های منتشر شده باشد.

سایر منابع

علاوه بر کتاب‌ها و نشریات ادواری می‌توانید از منابع دیگر؛ مانند مقاله‌های چاپ شده در روزنامه‌ها، مقاله‌های موجود در شبکه و نظایر آن نیز اطلاعات تازه‌تری درباره‌ی موضوع مورد نظرتان کسب کنید.

در مطالبی که از نظر گذشت، درباره‌ی نحوه‌ی جست‌وجوی مطلب در اینترنت و چگونگی قضاوت در زمینه‌ی معتبر بودن آن بحث شد. علاوه بر این می‌توانید برای دسترسی به مقاله‌هایی که در روزنامه‌ها و نشریات چاپ شده

است، از اینترنت استفاده کنید. بیش‌تر روزنامه‌ها دارای وب‌سایت مخصوص به خود هستند که با مراجعه به آن‌ها می‌توانید به فهرستی از مطالب چاپ شده در آن روزنامه‌ها دست یابید. به این منظور، باید نام روزنامه را در کادر جست‌وجوی یکی از شبکه‌ها مانند «گوگل»، «یاهو» و نظایر آن تایپ کنید و با کلیک بر روی کلید «اینتر» به راحتی به روزنامه‌ی مورد نظرتان دست خواهید یافت.

تلویزیون و رادیو

فهرست برنامه‌ها تلویزیون و رادیو را بررسی کنید. در صورتی که این رسانه‌ها، برنامه‌ای در زمینه‌ی موضوع پژوهشی‌تان داشتند، آن‌ها را مشاهده کنید یا گوش دهید و ضمن انجام این کار، از مطالب ارائه شده یادداشت برداری کنید نام برنامه به همراه تاریخ، ساعت و شبکه‌ی آن را در انتهای یادداشت، ثبت کنید.

مصاحبه‌های شخصی

احتمال دارد افرادی را بشناسید

که درباره‌ی موضوع پژوهشی‌تان اطلاعات دارند. فرض کنید که «ارتباط بین زنبورهای عسل» موضوع مورد پژوهش شما باشد؛ در این صورت، معلمان مدرسه می‌توانند به عنوان کارشناس به شما کمک کنند. اطلاعاتی که از طریق مصاحبه با آنان به دست می‌آورد، می‌تواند علاقه‌ی شما را نسبت به موضوع مورد پژوهش‌تان افزایش دهد و انجام آن را برایتان جذاب‌تر کند.

برای مصاحبه با افراد متخصص یا کارشناس، ضرورت دارد به آنان توضیح دهید که مقاله‌ی علمی پژوهشی را در چه زمینه‌ای تهیه می‌کنید؛ بنابراین، مؤدبانه پرسید که آیا برای این منظور می‌توانند به شما کمک کنند؟ در صورت تمایل، از آنان بخواهید تاریخ، زمان و محل مصاحبه را تعیین کنند. بعد از تعیین تاریخ ملاقات، به موقع برای مصاحبه در محل حاضر شوید. برای انجام مصاحبه، حتماً وسایل نوشتاری یا ضبط صدا را با خودتان همراه داشته باشید. اما به یاد بسپارید حتماً قبل از ضبط یا یادداشت برداری از گفت‌وگویی که به عمل می‌آوردید، از مصاحبه‌شونده اجازه بگیرید؛ زیرا برخی از افراد از این کار ناراحت می‌شوند. مهم‌تر این که پرسش‌های موردنظرتان را قبل از مصاحبه با وی آماده کنید.

کارت مشخصات منبع

در هر جست‌وجویی، ضرورت دارد که جست‌وجوگر مشخصات هر منبعی را که از اطلاعات آن استفاده می‌کند، ثبت کند. این عمل به او این امکان را می‌دهد تا هر زمانی که مجدداً نیاز به مطالعه و استفاده از منبع مورد نظر را داشته باشد، به راحتی به

آن مراجعه کند. از سوی دیگر، ضرورت دارد برای آگاهی خوانندگان مقاله، از منابع مورد استفاده برای تهیه‌ی مقاله‌ی علمی پژوهشی، فهرست منابع مورد استفاده در انتهای آن درج شود. بنابراین، بعد از مطالعه و استفاده از هر منبع، مشخصات آن را بر روی کاغذ یا کارت‌هایی با ابعاد 5×10 سانتی‌متر به طور جداگانه ثبت کنید.

شماره‌ی منبع

به هر منبع، یک شماره اختصاص دهید و آن را بالای کارت، سمت راست بنویسید. زیرا، بعداً هنگامی که از منبع موردنظر مطلبی برداشت یا عیناً در مقاله‌ی علمی

پژوهشی‌تان استفاده می‌کنید؛ می‌توانید با این شماره آن را مشخص کنید.

علاوه بر این، شماره‌ی ثبت کتاب را نیز در بالای کارت، سمت چپ به همراه نام کتاب‌خانه (محل نگه‌داری کتاب) درج کنید.

اطلاعات مربوط به منبع

منظور از اطلاعات مربوط به منبع، اطلاعات کتاب‌شناسی است. بنابراین، اطلاعات مورد نظر را در وسط کارت منبع ثبت کنید. نمونه‌ای از کارت‌های تکمیل شده برای کتاب، مجله، روزنامه و مصاحبه را در این صفحه می‌بینید.

۶۳۶/۷	۱
بخش کودکان	
وایت، نانسی. چرا زنبورهای عسل این گونه رفتار می‌کنند؟ نیویورک: اسکولاستیک، ۱۹۹۵.	

نمونه‌ی کارت منبع برای کتاب

بخش نشریات	۲
باسکام، الیزابت. حرکات موزون. مجله‌ی دنیای حشرات. ۱۱ آوریل، ۱۹۹۹: ۲۶-۲۲.	

نمونه‌ی کارت منبع برای مقاله‌ی مجله

وب‌سایت نیویورک تایمز	۳
رایان، الیزابت. وزوز کردن زنبورها. نیویورک تایمز. ۲۴ آوریل، ۲۰۰۱: صفحه‌ی ۱۸.	

نمونه‌ی کارت منبع برای مقاله‌ی روزنامه

مصاحبه	۵
گیبیز، مارسیا، زیست‌شناس. مصاحبه در ساختمان ۱۴۰. کلروئو. ۸ مارس، ۲۰۰۴، ساعت ۲/۴۵ بعدازظهر.	

نمونه‌ی کارت منبع برای مصاحبه

منبع

● Chin, Beverly Ann. **How to Write a Great Research Paper.** USA, New Jersey: John Wiley & Sons.

دوره‌ی ۱۲
شماره‌ی ۶
اسفند ۸۷